

8.9.2007 / Mechtild Rossler, UNESCO World Heritage Centre

Tal vid seminariet för invigning och inskrivning av det gränsöverskridande världsarvsobjektet Kvarkens skärgård/Höga Kusten (Finland/Sverige) på UNESCOs Världsarvslista

Det är ett stort nöje för mig att representera UNESCO vid detta seminarium och denna ceremoni för invigning av Kvarkens skärgård på UNESCOs Världsarvslista. Jag vill också framföra hjärtliga hälsningar från UNESCOs generaldirektör Mr Koichiro Matsuura och Världsarvscentrets direktör Mr Francesco Bandarin.

Detta världsarvsobjekt är ett av de få gränsöverskridande världsarvsobjekten på världsarvslistan. Genom att år 2006 ansluta Kvarkens skärgård i Finland till Höga Kustens världsarvsobjekt i Sverige, som redan är upptaget på listan, blev objektet ett exempel för gränsöverskridande samarbete i äkta anda enligt UNESCOs Världsarvskonvention år 1972. Låt mig belysa några viktiga punkter som även gäller ert engagemang i bevarandet av världsarvet.

Världsarvskonventionen är i dag det mest universella lagliga instrumentet i fråga om att bevara arvet. Konventionen har 185 partsländer och världsarvslistan innehåller 851 objekt på olika håll i världen (660 kulturobjekt, 166 naturobjekt och 25 blandade objekt i 141 partsländer). Konventionen är ett unikt dokument som sammanför kultur och natur. Varje partsland erkänner sitt ansvar när det gäller att säkerställa identifiering, skydd, bevarande samt presentation och överlåtelse av regionens kultur- och naturarv vidare till kommande generationer. Alla partsländer erkänner också att världsarven är allmänna arv för hela mänskligheten för vars skydd hela den internationella gemenskapen bär ansvaret för.

Både Sverige och Finland har genom tiderna aktivt deltagit i bevarandet av arvet; i synnerhet Finland som via sitt mandat i Världsarvskommittén var förpliktad till internationellt samarbete även i fråga om världsarvsnaturarv. Tillsammans har man inom ramen för den nordiska världsarvsstiftelsen gjort framsteg när det gäller att öka stödet i fråga om hotade arv och internationellt bistånd, men också när det gäller övervaknings- och rapporteringsprocesserna i de nordiska länderna och de baltiska länderna.

Detta gränsöverskridande världsarvsobjekt är särskilt viktigt inte bara för att det täcker ett omfattande marint område (80.000 ha i Sverige, vilket innefattar holmar utanför kusten, och nästan 200.000 ha i Finland, av vilket 85 % är hav), utan också för att det ger en ypperlig möjlighet för alla att förstå de viktiga geologiska och geomorfologiska processerna som har format de is- och landhöjningspåverkade områdena på jorden. Detta världsarvsobjekt är ett viktigt typområde för isostatisk forskning, eftersom fenomenet först vidkändes och undersöktes här. I framtiden kan denna forskning också kopplas till de aktuella klimatförändringsprocesserna och informationsutbytet i syfte att studera dem. Forskningen kan också bidra till att bättre förstå de globala förändringsprocesserna. World Park Congress år 2003 erkände också den nya paradigmen för Världsarvsobjekt, så att den utvidgas till att innefatta globaliseringen av miljöer som fordrar multinationell övervakning och skydd. Unika vidsträckta områden och ekosystem som ligger utanför den traditionella suveräna jurisdiktionen i ett land fordrar gränsöverskridande och multinationella närmanden. Komplexa överväganden i fråga om jurisdiktion är nödvändiga för att närma sig marina objekt och kustobjekt. Marina objekt och geologiska objekt är för tillfället underrepresenterade på Världsarvslistan. I detta hänseende kan era erfarenheter vara mycket nyttiga för andra potentiella världsarvsobjekt i utvecklingsländerna, eftersom världsarvet i dag i allt större utsträckning är en ram för internationellt samarbete.

I det vetenskapliga närmandet får vi inte glömma det tilltagande behovet bland turister och besökare, eftersom världsarvsobjekten är turistattraktioner. Skyddet innebär också att ekonomiska sektorer, såsom turism, fortsätter att vara livskraftiga och erbjuder möjligheter till sysselsättning och inkomster för lokalinvånarna, intäkter från offentliga tjänster och kapital för förvaltning och administration. Världsarvsobjekt och kulturarv är i synnerhet sammanflätade med utvecklingsfrågor i Europa med tyngdpunkt på att vara en motor för regionens utveckling, kultur- och ekoturism samt marknadsföring av produkter. Förvaltningen av världsarvsobjekten bidrar inte enbart till hållbar, rättvis utveckling och skydd av miljön utan också till att höja den lokala och nationella identiteten som är grunden för interkulturell dialog och social kohesion. Världsarvscentret och de rådgivande organen i konventionen är tillgängliga för att förbättra presentationen och förståelsen av världsarvet i samarbete med lokala sammanslutningar och unga människor i syfte att bättre dra nytta av världsarvet och med myndigheterna för att bättre förstå världsarvsprocesserna. Vid Världsarvskommitténs sista session beslöts att de strategiska målen för genomförandet av konventionen ses över. Målen är trovärdighet, skydd, kapacitet, byggande och kommunikation och kommittén beslöt att tillföra samhällen. Med detta beslut erkände kommittén vikten av att involvera infödda, traditionella och lokala samhällen i världsarvsprocesserna.

Konventionen säkerställer inte bara inskrivningen av objekt på världsarvslistan. Den stoppar också utvecklingsprojekt som hotar oåterkallelig förlust av arv. Allmänhetens roll bör inte underskattas när det gäller uppmärksammande av projekt som påverkar ett världsarvs värde och integritet. Medborgarna har redan skickat in de första breven om Kvarken.

Det är vårt ansvar att säkerställa överlevnaden av framtidens mest framstående arv. För att genomföra konventionen fordras respekt för andra kulturer och deras enastående mångfald. Lyckat genomförande av konventionen kan endast uppnås med hjälp av en intensiv, världsomspännande dialog som respekterar miljön och olika kulturella identiteter. Världsarvskonventionen är därför också ett uttryck för tolerans och ett bidrag till fred.

Jag vill tacka era myndigheter för att ha ordnat ett sådant utmanande tillfälle på detta enastående världsarvsobjekt, som uttrycker sitt vetenskapliga värde i europeiskt och globalt hänseende och som också ånyo bekräftar människornas engagemang i att trygga vårt naturliga och levande kulturarv och arvets förflutna och framtida skydd. Jag uppmuntrar er att göra ert yttersta för att skydda detta arv för kommande generationer.

Tack så mycket!

